

MICHAL VIEWEGH - BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA

LITERÁRNÍ TEORIE

Literární druh a žánr:

společenský román (próza, epika)

Literární směr:

poprvé vydáno r. 1992 – rané období autorovy tvorby – jedno z jeho prvních děl; česká literatura po roce 1990

Slovní zásoba:

převažuje spisovná čeština – občas hovorový jazyk (zejména v emotivních dialogích)

Stylistická charakteristika textu:

satirické a humoristické prvky; spíše kratší a stručnější dialogy; do textu jsou vloženy kratší vstupy (rozhovory mezi nakladatelem a Kvidem o přijatelnosti jeho literárních pokusů)

Vypravěč:

vypravěčem je sám autor – nezávislý pozorovatel děje (-er forma); vypravěčem je částečně také sám Kvido, který předčítá nakladateli své dílo napsané v -er formě – jeho vyprávění tedy probíhá v -ich formě

Postavy:

KVIDO: značné autobiografické prvky Michala Viewegha; mladík se zájmem o literaturu; KVIDŮV OTEC: donucen k politickým i morálním ústupkům; později psychicky poznamenaný člověk; KVIDOVA MATKA; BABIČKA: turistka a vegetariánka; JARUŠKA: Kvidova přítelkyně; PAVEL KOHOUT: signatář Charty 77

Děj:

hlavní postavou je chlapec Kvido → s rodinou utíká před politickými tlaky do města Sázava → zde dospívá, sleduje vývoj doby i své rodiny a vše zaznamenává → začne se aktivně zajímat o literaturu → jeho otec se postupně dostává do problémů (přichází o dobrou práci) → často uniká od všedních starostí k práci se dřevem do své dílny → jeho poslední nadějí zůstává sovětská perestrojka (přestavba) → Kvido navíc odchází z Vysoké školy ekonomické v Praze, aby se věnoval literatuře a své lásce Jarušce, s kterou má dítě

Kompozice:

dílo je rozděleno do 17 kapitol; hlavní děj je doplněn epizodami o babičce a dalšími humornými příhodami, líčícími například Kvidovo sexuální dospívání; dílo obsahuje také závěrečný doplňující EPILOG, ve kterém autor osvětluje další osudy postav až do roku 1991

Prostor:

Praha; Sázava (město)

Čas:

od r. 1962 až po pád komunismu (80. léta)

Význam sdělení (hlavní myšlenky díla):

zachycení atmosféry normalizace tragikomickou formou

LITERÁRNÍ HISTORIE - společensko-historické pozadí vzniku

Politická situace (mocenské konflikty, aj.):

vojenská Varšavská smlouva vstupují do Československa (1968); v Československu založena protirežimní Charta 77 (1977); sovětská invaze do Afghánistánu (1979-1989); pád Berlínské zdi (1989); Sametová revoluce v Československu (1989); sjednocení Německa (1990); konec Sovětského svazu (1991)

Základní principy fungování společnosti v dané době:

rostoucí nespokojenost s režimem těsně před a po roce 1968; vlna protestů a požadavků svobody (1989); nástup demokratických principů (po r. 1989)

Kontext dalších druhů umění:

FILM: Miloš Forman (1932) – český režisér žijící v USA; Rudolf Hrušínský (1920-1994); HUDBA: Karel Gott (1939); Václav Neckář (1943); ARCHITEKTURA: Jan Kaplický (1937-2009) – český architekt žijící v Anglii

Kontext literárního vývoje:

česká porevoluční literatura (česká literatura po roce 1990) – dále tvořil např. Václav Havel

AUTOR

Život autora:

Michal Viewegh (1962) – v současnosti nejúspěšnější český spisovatel; nar. se v Praze → gymnázium v Benešově → r. 1980 odmaturoval → studium ekonomie na Vysoké škole ekonomické v Praze + první literární pokusy → VŠE nedokončil → český jazyk a pedagogika na filozof. fakultě UK (dokončil r. 1988) → učitelem na ZŠ → redaktorem → spisovatelem na plný úvazek → r. 1993 obdržel prestižní Cenu Jiřího Ortena → v současnosti tvoří velice populární, zejména společenské romány (často zfilmované)

Vlivy na dané dílo:

autobiografické prvky (vlastní zážitky z dětství)

Vlivy na jeho tvorbu:

společenské poměry v ČR

Další autorova tvorba:

především společenské ROMÁNY z českého prostředí; např. Výchova dívek v Čechách; Účastníci zájezdu; Román pro ženy; Báječná léta s Klausem; Román pro muže; Mafie v Praze, aj.; dále také NOVELY: Andělé všedního dne; aj.; okrajově také DRAMATA (divadelní hry), POVÍDKY, FEJETONY, LITERÁRNĚ-PARODICKÁ a BIOGRAFICKÁ DÍLA

Inspirace daným literárním dílem (film, dramatizace, aj.):

FILM: Báječná léta pod psa (český film; 1997) – režie: Petr Nikolaev; hraje: Ondřej Vetchý, Libuše Šafránková, Vilma Cibulková, Vladimír Dlouhý, aj.

LITERÁRNÍ KRITIKA

Dobové vnímání díla a jeho proměny:

kniha byla v době vydání velice úspěšná a pro autora znamenala první literární úspěch → i dnes je veřejností vnímána pozitivně

Dobová kritika díla a její proměny:

literární kritika řadí román mezi autorova vrcholná díla

Aktuálnost tématu a zpracování díla:

kniha popisuje nedávnou českou historii, a proto je její téma stále aktuální

SROVNÁNÍ

Srovnání s vybraným literárním dílem:

na román Báječná léta pod psa volně navazuje dílo Báječná léta s Klausem